LIITE 3.

Laitilan kaupunki

Asemakaavan luontoselvitys 2025

Kiinteistö 400-438-2-23

ProAgria Länsi-Suomi ry.
MKN Maisemapalvelut

Itsenäisyydenkatu 35 A, 28100 PORI
Vahdontie 91, 21280 RAISIO
Y-tunnus 0142363-8

Sisällys

1. Johdanto 3
2. Luontoselvityksen toteutus, menetelmät ja epävarmuustekijät 4
3. Tulokset 5
3.1 Selvitysalueen yleiskuvaus 5
3.2 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys 5
3.3 Liito-orava 7
3.4 Lepakko 7
3.5 Linnusto 8
4. Yhteenveto ja suositukset 9
Lähteet 10

Kannen kuva: Selvitysalueen sararämettä.

1. Johdanto

Luontoselvitys on laadittu Laitilan kaupungin asemakaavamuutoksia varten. Selvitystyön on tilannut Laitilan kaupunki. Kaupungissa meneillään olevia sekä lähitulevaisuudessa laadittavia asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia laaditaan Laitilan taajama- ja teollisuusalueille. Tämän selvitystyön pinta-ala on noin 9 ha ja sen rajaus on esitetty kuvassa alla (Kuva 1).

Luontoselvityksessä kuvataan alueen luonnon yleispiirteet, arvokkaat luontokohteet ja lajisto sekä annetaan suositukset luontoarvojen huomioimiseksi kaavoituksessa. Luontoselvityksen maastokäynnit on tehty 12.6.2025. Luontoselvityksen ovat laatineet ProAgria Länsi-Suomen maisema-asiantuntijat Katri Eriksson ja Milla Nikko.

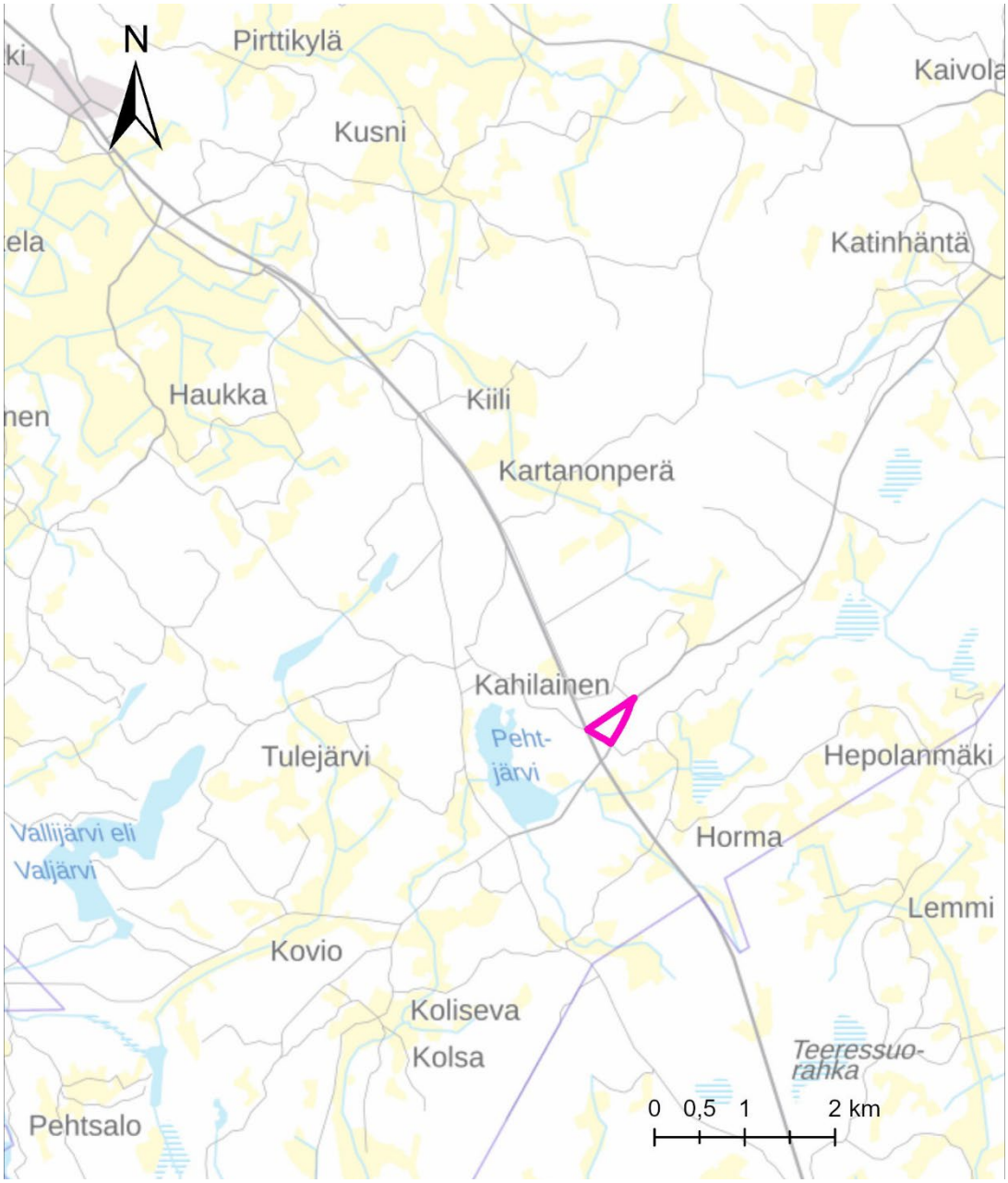

Kuva 1. Luontoselvitysalue sijaitsee Laitilan taajamassa. Alue on rajattu punaisella värillä.

2. Luontoselvityksen toteutus, menetelmät ja epävarmuustekijät

Luontoselvityksessä selvitettiin alueen luontotyypit ja kasvillisuus. Lisäksi alueelta selvitettiin luonnonsuojelulain mukaiset suojeltavat luontotyypit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain suojelemat pienvesikohteet, uhanalaiset luontotyypit ja uhanalaisten putkilokasvien esiintymät sekä mahdollinen muu uhanalainen lajisto, joka tarvitsisi lisäselvityksiä.

Luontoselvitys tehtiin Sykkeen Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan ohjeistuksen mukaisesti. Selvitys aloitettiin taustatietojen keräämisellä sekä karttatarkastelulla. Raportin pohjakarttoina käytettiin Maanmittauslaitoksen avointa kartta-aineistoa. Selvitystyön yhteydessä tarkasteltiin Maanmittauslaitoksen historiallisia ilmakuvia, Varsinais-Suomen Maakuntamuseon maisemahistoriakarttoja sekä Laitilan kaavakarttoja. Työssä hyödynnettiin myös olemassa olevia luontoselvityksiä sekä -inventointitietoja Laitilan alueelta. Kattavia luontoselvityksiä ei ole tämän luontoselvityksen kohteelle aiemmin tehty. Mahdollisia havaintoja kohteen ja sen lähialueen huomionarvoisista lajeista tutkittiin Laji.fi -tietokannasta.

Luontoselvityksen maastokäynnillä alue kierrettiin kattavasti ja keskityttiin luonnonvaraiseen kasvillisuuteen ja alueisiin. Kulttuurivaikutteiset ja luontoarvoiltaan heikommat kohteet jäivät vähemmälle huomiolle. Maastokäynnillä kohteesta ja kasvillisuudesta otettiin valokuvia ja tehtiin kartalle alustavat luontotyyppirajaukset. Samoin huomionarvoiset kasvilajit merkittiin kartalle GPS-laitteen avulla. Maastokäynnillä arvioitiin myös luontotyyppien edustavuutta ja erityispiirteitä sekä soveltuvuutta eliöstölle, erityisesti direktiivilajeille.

Selvitysalue pyrittiin käymään systemaattisesti läpi. On kuitenkin mahdollista, että jokin pienialainen kohde on jäänyt kartoituksessa huomaamatta.

Kuvioiden arvottaminen

Kuviot on arvotettu kolmiportaisella arvoluokituksella.

1 Tärkeät ja säilytettävät kohteet. Sisältää lainsäädännöllä turvatut ja erityisen tärkeät kohteet. Luonnonarvojen säilyttäminen vaatii rajoituksia maankäyttöön.

2 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteella voi olla yksittäisiä huomionarvoisia ja pienipiirteisiä luonnonarvoja. Tässä on huomioitu myös koko maassa rauhoitettujen kasvilajien (LSA 2023/1066, liite 3) merkittävät ja elinvoimaiset esiintymät. Luonnonarvojen säilyttäminen voi vaatia joitakin rajoituksia maankäyttöön.

3 Ei luontoarvoja tai tavanomaista luontoa. Ei rajoituksia alueen käyttöön.

3. Tulokset

3.1 Selvitysalueen yleiskuvaus

Laitilan kallioperä on pääosin rapakivigraniittia, kuten myös selvitysalueella. Maaperä selvitysalueella on hiekkamoreenia, kalliota sekä saraturvetta. Laitilan maisemakuvassa tyypillistä on avoimet peltoaukeat sekä Laitilan keskustan vierestä kulkeva valtatie 8. Laitilan seudulla esiintyy myös happamia sulfaattimaita.

Laitila kuuluu hemiboreaaliseen ilmastovyöhykkeeseen, jonka muodostavat eteläisimmät rannikkoseudut sekä eteläinen saaristo. Laitila on vanhaa kulttuuriseutua, jossa on ollut jo pitkään ihmistoimintaa. Laitilan alueella esiintyy harvinaisen runsaasti hoidettuja perinnebiotooppeja, joita historiallisten maisemakarttojen ja ilmakuvien perusteella selvitysalueella ei ole sijainnut. Alue on ollut pääsääntöisesti metsätalouskäytössä ja aika ajoin harvennettu. Selvitysalueella ei sijaitse muinaismuistoja. Laitilan seudulla esiintyy myös happamia sulfaattimaita ja karttatarkastelun perusteella selvitysalueen kohteella on kohtalainen mahdollisuus happamaan sulfaattimaahan.

3.2 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Nästin teollisuusalue sijaitsee Rauman valtatien itäpuolella ja Laitilan eteläpuolella, noin 13 km päässä Laitilan keskustasta. Selvitysalue rajautuu idässä Limokorventiehen, etelässä Kumolantiehen ja lännessä Sammalsuohon. Sammalsuo on vielä 1980-luvulla ollut avointa, mutta on sen jälkeen puustottunut.

Metsäkeskuksen maankäyttöilmoitusten mukaan selvitysalueen lounaiskulmaan on tehty avohakkuu 15 vuotta sitten ja koilliskulmaan on tehty hakkuita. Suurin osa selvitysalueesta on piha-aluetta tai avohakattua metsää, jossa on korkeita maakasoja.

Kuva 2. Selvitysalueen avohakattua metsää ja pihapiiriä.

Selvitysalueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain mukaisia suojeltuja luontotyyppejä, vesilain mukaisia pienvesikohteita, metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, eikä luonnon monimuotoisuuden kannalta muuten erityisen tärkeitä luontotyyppikohteita.

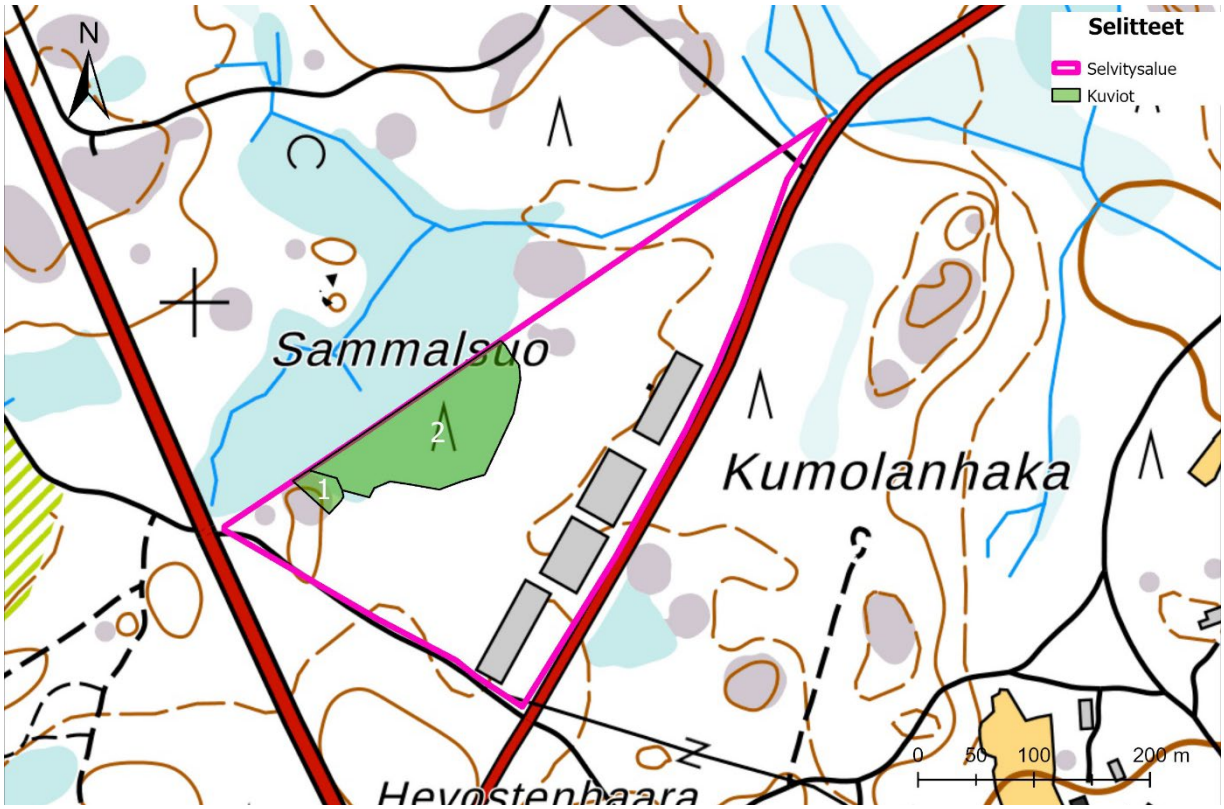

Kuva 3. Selvitysalueen luontotyyppikuviot. Selvitysalue on rajattu punaisella viivalla.

Selvitysalueen lounaiskulmassa sijaitsee pienialainen puuton kallio (**kuvio 1**). Kallion pintaa peittää yhtenäinen poronjäkäläpeite, jonka joukossa kasvaa mm. puolukkaa, kanervaa, ja sianpuolukkaa. Kallion koloissa on yksittäisiä puiden taimia. Kallio voidaan luokitella karuihin poronjäkälä-sammalkallioihin, joka ei ole uhanalainen luontotyyppi ja sillä ei ole erityisiä luontoarvoja.

Kuva 4. Kuviolla 2 poronjäkälien peittämää kalliota.

Länsipuolella sijaitsevasta Sammalsuosta sijoittuu pieni osa selvitysalueelle (**kuvio 2**). Ojitettu suo on mäntyvaltaista isovarpurämettä, jonka puusto on nuorta, tasavälistä ja harvaa. Valtalajeja ovat suopursu, juolukka, kanerva, tupasvilla, puolukka ja mustikka. Pohjakerroksessa kasvavaa sammallajistoa ovat mm. rämerahkasammal, kangasrahkasammal, vaalearahkasammal, rämekynsisammal ja rämekarhunsammal. Suoalueen vesitalous on heikentynyt ympäröivän rakentamisen, maankäytön ja ojitusten vuoksi. Isovarpuräme on Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi. *Arvoluokka 2*

Kuvat 5. Kuvion 2 isovarpurämettä.

3.3 Liito-orava

Selvitysalueelta ei ole aikaisempia havaintoja liito-oravasta. Lähimmät havainnot ovat yli 20 vuoden takaa Turuntien toiselta puolelta, jossa on paikkatietoaineiston perusteella liito-oravalle soveltuvampaa elinympäristöä. Selvitysalue ei ole liito-oravan suosimaa elinympäristöä, sillä se ei viihdy männiköissä. Liito-orava suosii varttuneita sekametsiä, joista löytyy kookkaita suojaisia kuusia ja pesäkoloja sekä lehtipuita ruokailuun. Liito-oravia löytyy lehdoista ja lehtomaisilta sekä kuusivaltaisilta tuoreilta kankailta, joissa kasvaa joukossa lehtipuuta. Rehevät puronvarret ja vesistöjen rantametsät, kuusinotkelmat ja kallionalusmetsät, pellonlaitametsät sekä asutuksen läheiset monipuoliset metsät sopivat sen elinympäristöksi. Liito-orava on pääosin kasvinsyöjä ja se syö lehtipuiden lehtiä ja norkkoja. Lisäksi ravinnoksi kelpaavat myös silmut havupuista ja siemenet. Koska lähialueelta ei ole liito-oravahavaintoja, alue ei todennäköisesti muodosta tärkeää kulkuyhteyttä.

3.4 Lepakko

Selvitysalueella, eikä lähimaastossa ole aiempia lepakkohavaintoja ja siellä on hyvin vähän lepakoille sopivaa elinympäristöä eikä lainkaan potentiaalisia päiväpiilopaikkoja. Puusto on nuorta ja vesistöjä ei ole ollenkaan. Alueella ei ole lepakoiden lisääntymis- ja

levähdyspaikoiksi soveltuvia kolopuita tai rakennuksia. Alue on myös hyvin pienialainen ja sillä todennäköisesti ei olisi lepakoille ekologista merkitystä. Tämän vuoksi tarkemmalle lepakkoselvitykselle ei ole tarvetta.

3.5 Linnusto

Linnut ovat hyviä arvokkaiden elinympäristöjen indikaattorilajeja. Ne ovat helposti havaittavia ja niiden runsas esiintyminen kertoo elinympäristön, kasvillisuuden ja eliöstön monimuotoisuudesta. Monesti linnuille tärkeät alueet ovat tärkeitä monille muillekin lajeille. Linnustoselvitys tehtiin aineistotarkasteluna. Aineistona käytettiin laji.fi -sivuston havaintotietoja lintudirektiivin lajeista sekä BirdLife -sivuston MAALI-aineistoa. MAALI-aineistossa esiteltävillä alueilla on erityisiä arvoja lintujen pesimäalueina ja kerääntymisalueina eri vuodenaikoina.

Selvitysalueelta ei ole aiempia linnustohavaintoja. Selvitysalueen länsipuolella, noin 1 km päässä sijaitsee Pehtjärvi, joka on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi lintualueeksi. Pehtjärvi on pinta-alaltaan noin 76 ha. Se on ruskeavetinen, metsien ympäröivä järvi, jolla pesii varsinaissuomalaisittain merkittävä määrä härkälintuja. Talvella Pehtjärven laskuoja on koskikarojen suosiossa. Pehtjärven suojelutoimenpiteinä on vesitalouden pitäminen ennallaan, hyvän vedenlaadun turvaaminen sekä rantojen lisärakentamisen estäminen. Tarkemmalle linnustoselvitykselle ei koettu tarvetta.

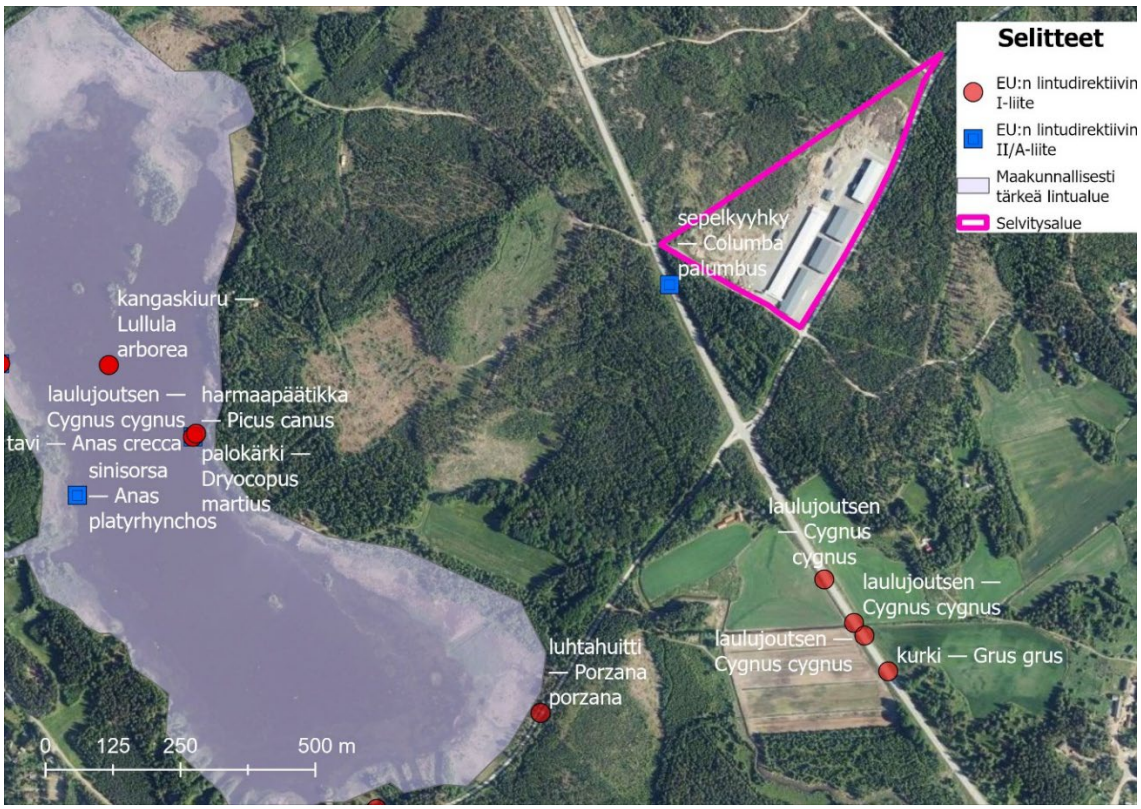

Kuva 6. Selvitysalueen länsipuolella sijaitsee maakunnallisesti arvokas lintualue.

4. Yhteenveto ja suositukset

Selvitysalueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain 64 §:n, metsälain eikä vesilain mukaisia luontotyyppejä. Uhanlaisia luontotyyppejä kohteella edustaa isovarpuräme, joka on maan yleisimpiä suotyyppejä, mutta on silti Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) ojitusten ja ympäröivän maankäytön vuoksi. Kuvio 2 suositellaan jätettävän rakentamisen ulkopuolelle, jotta sen hydrologinen tila ei enää heikkenisi nykyisestä. Ojitus on jo heikentänyt rämeen vesitaloutta ja uhkana on, että liian lähelle rakentaminen heikentää rämeen vesitaloutta edelleen.

Selvitysalueilla ei ollut aikaisempia havaintoja uhanalaisista tai suojelluista lajeista, eikä niitä havaittu nytkään.

Lähteet

Ahola, M., Kuntze, K., Keihäs, M., Võsa, R., Tirri, I., Lindholm, T. & Alho, P.: Varsinais-Suomen maakunnallisesti tärkeät lintualueet 2007-2018. Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y. 2019. 57 s

BirdLife Suomi ry:n avoin data. Lintujen päämuuttoreitit Suomessa. https://tiedostot.birdlife.fi/alueet/paikkatieto/paamuuttoreitit-paivitys-2023-tasot.zip

BirdLife Suomi ry:n avoin data. Varsinais-Suomen MAALI-alueet. https://tiedostot.birdlife.fi/alueet/maali/tly-maali-paikkatieto.zip

Hyvärinen, Esko; Juslén, Aino; Kemppainen, Eija; Uddström, Annika; Liukko, Ulla-Maija (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki
Kontula, T. & Raunio, A. (2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö. Helsinki.

Maanmittauslaitos. Historialliset ilmakuvat. https://kartta.paikkatietoikkuna.fi

Maanmittauslaitos. Paikkatietoikkuna. https://kartta.paikkatietoikkuna.fi

Metsäkeskus. Metsänkäyttöilmoitukset. https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=e8c03f73165b44aa8edb276e11ca2d2c

Mossberg, B. Stenberg, L. 2005: Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. 928 s.

Mäkelä, K. & Salo, P. (2023). Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2 korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

NatureGate Finland. LuontoPortti -tunnistuspalvelu. https://luontoportti.com/

Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. http://tun.fi/HBF.111377 (haettu 1.10.2025).

Suomen ympäristökeskuksen avoin data. Happamat sulfaattimaat, kallioperä, maaperä. SYKE avoindata.fi

Valonia, uutiset. Laitilan upeita kaupunkiketoja hoidetaan uusin voimavaroin. Laitilan upeita kaupunkiketoja hoidetaan uusin voimavaroin – Valonia